

ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΗ (Αύγουστος 2007)

Συγγραφέας: ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ

Στο Λεκανοπέδιο Αττικής ζούμε σχεδόν οι μισοί κάτοικοι της Ελλάδας. Για την ακρίβεια, το 40% του πληθυσμού της χώρας. Ο αριθμός των κατοίκων δεν προβλέπεται να σταματήσει να αυξάνεται, το εκτόπισμα τους (νέα σπίτια, εργασίες) διαρκώς θα γίνεται πιο ισχυρό και ο αριθμός των οχημάτων θα γίνεται μεγαλύτερος. Η παρέμβαση είναι απολύτως απαραίτητη και πρέπει να γίνει αμέσως. «Η «Αθήνα η άσχημη» (η άσχημότερη -πλην Σκοπίων και Τιράνων- πρωτεύουσα της Ευρώπης, όπως την καταντήσαμε οι νέο-έλληνες) φαίνεται να αργοπεθαίνει. Πρέπει, λοιπόν, να επέμβουμε εδώ και τώρα. Το ζήτημα είναι «το πώς». Οι σκέψεις και οι προτάσεις μου βασίζονται σε μια συλλογική μελέτη του ΙΣΤΑΜΕ με τίτλο «Υπάρχει μέλλον για την Αττική;» καθώς και στην εμπειρία μου ως τομεάρχη του ΠΑΣΟΚ σε θέματα ΠΕΧΩΔΕ.

Τα απαραίτητα μέτρα προκύπτουν από την επίγνωση των προβλημάτων: το Λεκανοπέδιο είναι παράδειγμα προς αποφυγήν, σε ό,τι αφορά τις χρήσεις γης, την αυθαίρετη επέκταση των δομημένων περιοχών, τη μη ύπαρξη δασών (η καταστροφή της Πάρνηθας ήταν καίριο κτύπημα), τη μη ύπαρξη ελεύθερων κοινόχρηστων χώρων, τη μόλυνση των υδάτων, την έλλειψη πρασίνου και τη συγκοινωνιακή υπερφόρτωση. Χρειάζεται, λοιπόν, απαραιτήτως:

α. Θεσμικό πλαίσιο. Όργανα. Χρήματα. Το «πράσινο ταμείο», το οποίο θα χρηματοδοτήσει τις πολιτικές που θα αναφερθούν στη συνέχεια. Ένα όργανο, κάτω από το οποίο θα ιεραρχηθούν τα υφιστάμενα (η πολυαρχία είναι σήμερα μία πηγή κακοδαιμονίας) και οι θεσμικές διευκολύνσεις για την εφαρμογή των συγκεκριμένων πολιτικών.

β. Αύξηση του πράσινου κατά 5% ετησίως. Οι τρόποι για την επίτευξη αυτού του στόχου είναι αρκετοί: από τη δημιουργία πάρκων έως την απελευθέρωση μικρών χώρων στις δομημένες περιοχές που δημιουργούν μια, περιορισμένη έστω, αίσθηση ανακούφισης και ελευθερίας.

γ. Ένα πρόγραμμα κατεδάφισης των αυθαιρέτων. Αυτό το πρόγραμμα πρέπει να

γίνει αμέσως, να διαφημιστεί και να προσλάβει χαρακτήρα -εκτός του κατασταλτικού- και προληπτικού μέτρου. Η αξιοποίηση των πέντε μεγάλων ελεύθερων χώρων που απέμειναν στο Λεκανοπέδιο (πχ. Ελληνικό, Γουδί, Ελαιώνας) είναι επιτακτική ανάγκη. Το θέμα είναι πολυσχεδές, αλλά η εμπειρία του Ελληνικού επιτρέπει να τρέξουν γρηγορότερα τα υπόλοιπα τέσσερα σχετικά προγράμματα. Η έναρξη, επιτέλους, και η ολοκλήρωση της εφαρμογής ενός προγράμματος αξιοποίησης και διαχείρισης των απορριμμάτων. Νέες τεχνολογίες, ανακύκλωση, σταθμοί μεταφόρτωσης, εξάλειψη της αθλιότητας της Φυλής και των Λιοσίων.

στ. Η επέκταση της δόμησης πρέπει αφενός να απαγορευθεί σε ορισμένα σημεία κι αφετέρου, εκεί που θα επιτραπεί, να εκλογικευτεί. Η σημερινή πολεοδομική ακινησία, από το Φεβρουάριο του 2005, θα εξελιχθεί σε καταστροφή.

ζ. Η τροποποίηση, επιτέλους, του ν. 1337/85, δηλαδή του Ρυθμιστικού Σχεδίου της Αθήνας, που παραμένει υπό επικαιροποίηση πολλά χρόνια, δίχως ωστόσο να εφαρμόζεται ή να ελέγχεται η εφαρμογή του!!! Με την τροποποίηση αυτή θα ενσωματωθούν όλα τα μέτρα που προαναφέρθηκαν.

η. Ένα μεγάλο μέρος της ρύπανσης κάθε μορφής, καθώς και της εκπομπής ρύπων θερμοκηπίου είναι η αυτοκίνηση. Εδώ τα μέτρα πρέπει να είναι πολλά και σύγχρονα. Τόσο τα επιστημονικά ιδρύματα όσο και οι αρμόδιοι φορείς έχουν σκέψεις, μελέτες, προτάσεις. Στην Επιτροπή Περιβάλλοντος της Βουλής έχουν κατατεθεί αρκετές από αυτές. Πραγματικά ως προς το ζήτημα αυτό θα μπορούσαν από αύριο να αρχίσουν να εφαρμόζονται πολιτικές. Τα προγράμματα κατασκευής χώρων στάθμευσης πρέπει, επίσης, να συνεχιστούν.

θ. Η προστασία των υδάτων, των δασών και των δασικών εκτάσεων αποτελεί μείζονα στοχοθεσία. Για το ζήτημα αυτό είναι πολλά που πρέπει να ειπωθούν. Ως βασικότερα, όμως, αναφέρω την ανάγκη εφαρμογής της υφιστάμενης νομοθεσίας ως προς τις ρυπαίνουσες επιχειρήσεις για τα ύδατα, και την ανάγκη επίπονης πολιτικής επιστασίας στις δασικές αρχές. Οι πολιτικές που ενδεικτικώς και εν συντομία προαναφέρθηκαν δείχνουν το δρόμο κι εμπεριέχουν τη μέθοδο. Μία ορθολογική κοινωνία θα τις είχε απαιτήσει. Κι ένα ορθολογικό πολιτικό σύστημα θα είχε τις μελέτες του και θα είχε δρομολογήσει τις σχετικές εφαρμογές. Στην Ελλάδα, όμως, δεν διαθέτουμε ούτε τη μία ούτε το άλλο. Ίσως, η μόνη ελπίδα να είναι ο τρόμος των

πολιτών από τις κλιματικές αλλαγές. Ίσως... Πάνω σ' αυτόν, ωστόσο, πρέπει τα κόμματα να κτίσουν τις πολιτικές τους. Να προβιβάσουν τη σχετική συζήτηση στην πολιτική ατζέντα της χώρας. Να δώσουν μάχες γι' αυτήν ενώπιον των πολιτών. Εμείς στο ΠΑΣΟΚ έχουμε δει το πρόβλημα κι αρθρώνουμε λύσεις. Μένει, όμως, να αποδειχθεί, αν θα φανούμε αντάξιοι των δύσκολων περιστάσεων.

Το άρθρο δημοσιεύθηκε στις ειδικές εκδόσεις της Εφημερίδας «Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ- The Economist», τεύχος Αυγούστου 2007, σ. 18.